

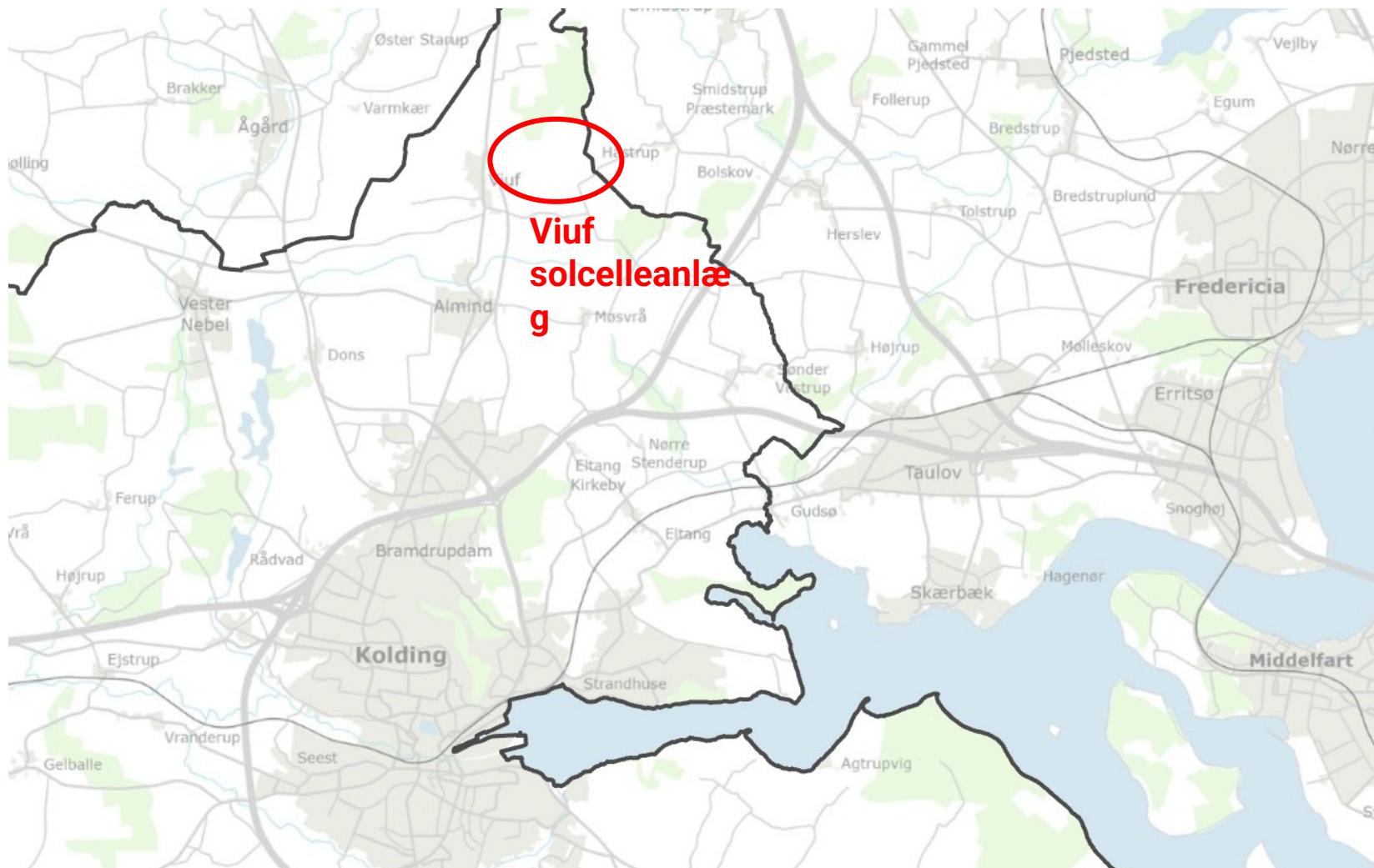
Viuf solcellepark - fra forskønnelse til multifunktionalitet

- ved Karsten Wandall, teamkoordinator, Kolding Kommune

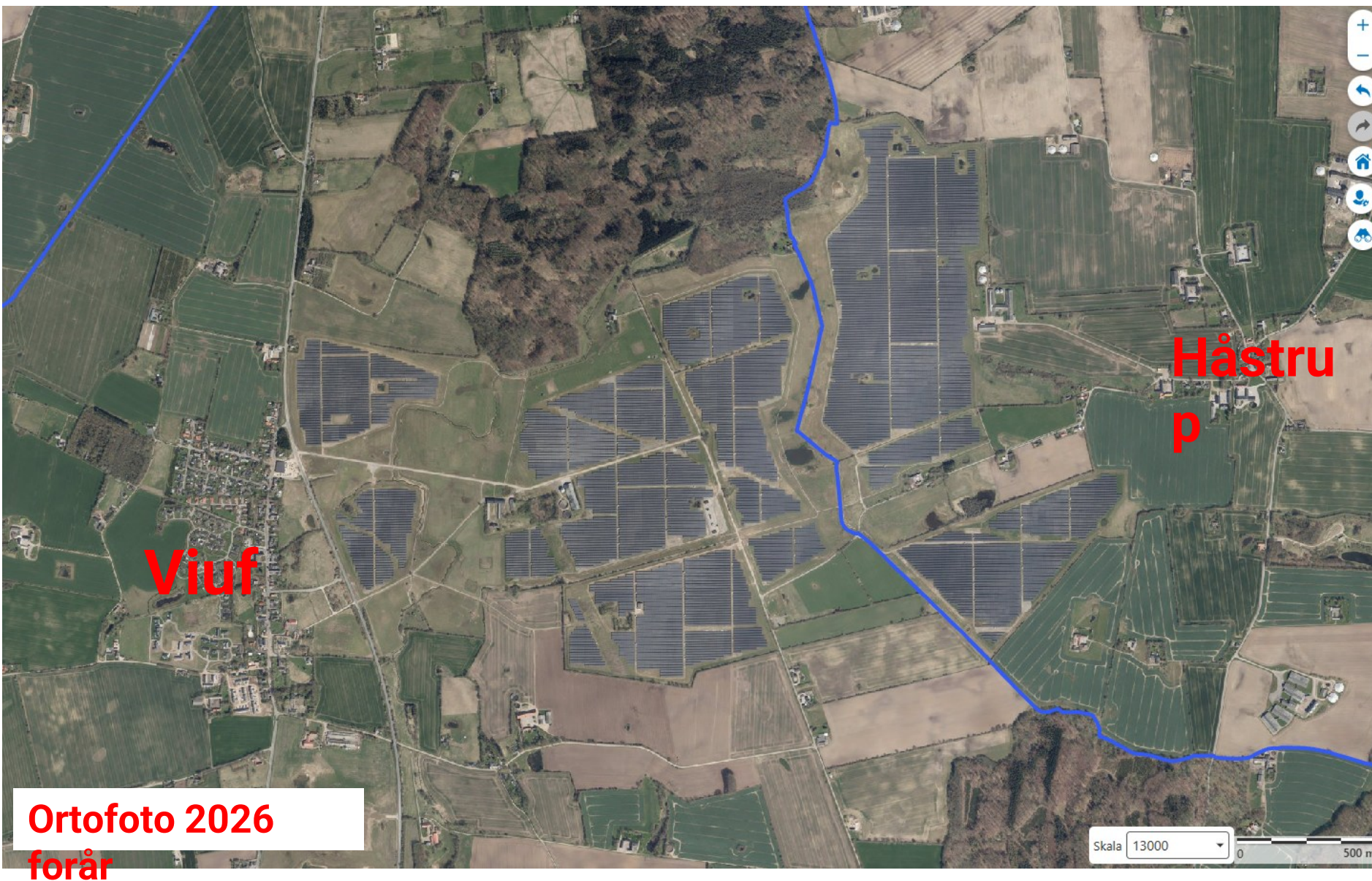
1. Indledning og lidt kontekst
2. Proces med opstiller og lokalbefolkning
3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud?
- fra forskønnelse til opfyldelse af flere formål
4. Opsamling – læring og tips
5. Kort over området til gåturen

1. Indledning – hvor?

- Størrelse:
I alt 360
hektar,
heraf 220 ha
solceller
- Beliggenhed i
både Kolding
og Vejle
kommune



1. Indledning – nærmere placering



1. Indledning – tilstand før anlæg



1. Indledning - landskabsforhold

Hovedpointer og -hensyn i lokalplanen (Kolding Kommune):

- Indpasning af solceller i landskabet, herunder mængde/udbredelse og terrænhensyn
- Sikre afstand og hensyn til naboejendomme/boliger
- Sikre den åbne landskabskarakter med frie udsyn til de store strøg og bevare kigget til de markante skovbryn
- Sikre indkig og åbne arealer omkring den store hovedgård Elisabethsminde af hensyn til kulturmiljøet
- Forskønnelse ved hjælp af slørende beplantning på alle sider af solcelleparcellerne. 6-radet læhegn på ydre sider, 3-radet på indre sider



2. Proces med opstiller og lokalbefolkning

Proces i Viuf-Håstrup

Hvordan det begyndte, hvad skete der, hvad lærte vi?

- September 2021: Borgermøde i forsamlingshuset i Viuf, hvor VE-udvikler fremlægger ide om 250 ha solceller. 120 borgere er vrede over, at området bliver ødelagt af en industripark. Frustration over manglende lydhørhed og utilfredshed med, at kritikpunkter først håndteres via høringsfaser for lokalplanen.
- Efter borgermødet: Modstanden tages alvorligt. Ny proces aftales mellem kommuner og udvikler. Fokus på at **udvise lydhørhed**.
- Efterår 2021: Der afholdes 4 dialogmøder med 5 lokale repr. + udvikler + begge kommuner. Dialog om forhold, der skabte bekymring, vrede og modstand. De få arealer der gav mest modstand blev skåret fra og bruttoarealet lagt fast. Så tog vi fat på den landskabsmæssige og kulturhistoriske tilpasning. Og de sidste møder blev brug på spørgsmålet om, hvordan området kunne give merværdi og nye muligheder for de to landsbyer. Lokalrådene oplevede deres bekymringer blev taget alvorligt og indarbejdet i en ny projektbeskrivelse.
- December 2021: Forsamlingshuset i Viuf: Repr. fra lokalområdet + kommunerne fremlægger ny skitse for 220 ha solceller + 120 ha natur + rekreative forslag. 130 borgere accepterer med få kommentarer.
- Marts 2023: : Ny fælles lokalplan for området vedtages i Kolding og Vejle byråd med kun en håndfuld indsigelser fra borgere i nærområdet.



2. Proces med opstiller og lokalbefolkning

Proces i Viuf-Håstrup

Lokalsamfundets ønsker:

- Få luft for opsparet frustration over manglende lydhørhed og utilfredshed med, at kritikpunkter først håndteres via høringsfaser for lokalplanen.
- Proces i dialoggruppen:
 1. Arealer, der gav mest modstand blev skåret fra og bruttoarealet lagt fast.
 2. Landskabsmæssig og kulturhistorisk tilpasning.
 3. Hvordan kan området give merværdi og nye muligheder for de to landsbyer?
- Gevinster indbygges i projektet:
 1. Ny natur med åbning af rørlagte vandløb, nye paddevandhuller.
 2. En stribe rekreative faciliteter og hundeskov
 3. Etablering af cykeltunnel fra landsbyen over til området
 4. Beskyttelse af vandværkets BNBO
 5. Hyperladestation til elbiler
 6. Derudover nye ønsker ifm. Grøn Pulje
- Spørgsmål til, hvorvidt de store solcelleflader afgiver PFAS, som spredes til grundvand og omgivelser. Sammen med Better Energy og DTU-Sustain igangsatte kommunen konkrete undersøgelser og metodeudvikling, der afdækkede dette

- og hvordan gjorde vi så næste gang?

2. Proces med opstiller og lokalbefolkning

Proces - forhåndsdialog og lokalplan for VE-anlæg:

Tidlig borgerinddragelse (‘Kolding-modellen’)

12-
18
mdr.

- 
- Ansøgning fra operatøren
 - Politisk opstart af lokalplanproces. Forhøring (indkaldelse af ideer og forslag)
 - Udarbejdelse af planforslag og miljørapport inkl. ideer og forslag fra forhøring.
 - Politisk vurdering af planforslag og udkast til miljørapport. Offentlig høring 8 uger
 - Tilpasning af planlægning efter høring.
 - Endelig behandling af lokalplan, kommuneplantillæg og Miljørapport i udvalg og byråd

2. Proces med opstiller og lokalbefolkning

Proces - forhåndsdialog og lokalplan for VE-anlæg (case Svanemosen):

Ca. 6
mdr.

- Operatør henvender sig til kommune om et areal med forhåndsftale
- Operatør afholder åbent informationsmøde for naboer og nærområde
- Invitation til at deltage i forhåndsdialog. Forhåndsdialogmøder – kvalificering af projekt (cirka 3 mån.)
- Kommune og operatør afholder fælles møde. Skitse fra forhåndsdialog fremlægges
- Plan og Teknikudvalget forholder sig til om de ønsker at realitetsbehandle projektet

**Etablér en dialoggruppe
og lav en møderække**

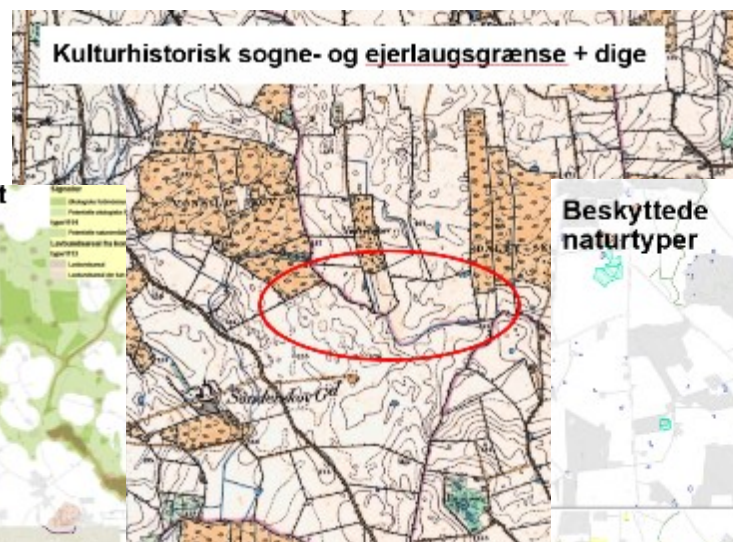
12-
18
mdr.

- Ansøgning fra operatøren
- Politisk opstart af lokalplanproces. Forhøring (indkaldelse af ideer og forslag)
- Udarbejdelse af planforslag og miljørapport inkl. ideer og forslag fra forhøring.
- Politisk vurdering af planforslag og udkast til miljørapport. Offentlig høring 8 uger
- Tilpasning af planlægning efter høring.
- Endelig behandling af lokalplan, kommuneplantillæg og Miljørapport i udvalg og byråd

2. Proces med opstiller og lokalbefolkning

Dialog og reel inddragelse i processen er afgørende for resultatet

- 4-5 møder i dialoggruppen (2-3 måneder)
- inddragelse af kommunale fagpersoner (lokal historie, naturforhold, grundvand osv)
- VE-udvikler laver nye skitser undervejs



2. Proces med opstiller og lokalbefolkning

Byrådet har spillet bolden over til VE-udvikleren
- og lokalområdet

Politikerne i Kolding har besluttet nogle principper for at lave aftaler med VE-udviklere om etablering af større VE-anlæg:

- Samarbejde med og give noget tilbage til lokalområdet
- Understøtte indsatsområder i Bæredygtighedsstrategien

Beslutningen er forudsætningen for,
at vi i forvaltningen kan facilitere en dialog og et samarbejde mellem de lokale borgere og VE-selskabet.

Byrådet har den endelige beslutning.

2. Proces med opstiller og lokalbefolkning

Politiske principper – bolden ligger hos VE-udvikleren...

Uddrag fra principperne:

- "Principperne skal ses som et supplement til gældende lovkrav, retningslinjer i kommuneplanen samt kompensationsordninger. De vil være retningsgivende i dialogen med udviklere af vedvarende energianlæg, der er interesserede i at opstille anlæg i kommunen."
- "Vi anerkender at større VE-anlæg påvirker lokalområdet. Etablering af større VE-anlæg skal derfor ske i samarbejde med lokalområdet og **give noget til lokalsamfundet**, så der skabes en bred lokal forankring og opbakning."
- "Etablering af VE-anlæg skal understøtte de øvrige indsatsområder i bæredygtighedsstrategien, fx grundvandsbeskyttelse, biodiversitet, landskabshensyn og natur."



Se:

<https://www.kolding.dk/politik/politikker-og-strategier/vedvarende-energi-principper-for-etablering/>

3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - fra forskønnelse til opfyldelse af flere formål

Lokalområdet ønsker:

Stier, tunnel, oplevelser, beplantning, nabohensyn

Opstillers behov:

Størrelse = økonomi, tilladelser fra kommunen, velvilje i lokalområdet

Kommunale krav:

Landskabsindpasning og udsyn,
slørende beplantning, nabohensyn,
faunapassager, natur og miljøgevinster,
”at give noget tilbage til lokalområdet”





Solcelleanlæg ved Viuf og Håstrup

Natur og rekreation

be

better energy JMP, 6. december 2023

Signaturforklaring

- 364 ha - Projektområde (lokalplan-område og skov-område)
- 218 ha - Solcellepaneler (248.000 MWh/år)
- 11 km - Nyt offentligt stiftorløb

Eksisterende §3-natur

- Eng
- Mose
- Sø
- Vandløb

Nye naturområder

- 49 ha - Ny lysåben natur med kvægræsning (hegninger)
- 41 ha - Fri succession, ny natur og faunapassage (uden hegn)
- 1 ha - skovrejsning
- 1.700 m - Genåbning af rørlagte vandløb
- Nye sammenhængende vådområder
- Nye vådområder (paddeskrab o.lign.)

3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - fra forskønnelse til opfyldelse af flere formål

Landskabelige hensyn:

- indpasning af solceller i landskabet (mængde/udbredelse, terræn)
- sikring af udsyn og åbne vidder
- slørende beplantning på alle sider af solcelleparcellerne (6-radet, 3-radet)
- afstand og hensyn til naboejendomme
- udsyn til kulturmiljø (storgård, jernbanebroer)



3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - Landskabelige hensyn



3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - fra forskønnelse til opfyldelse af flere formål

Rekreative faciliteter og oplevelser:

- gang- og cykelstier (5-10 km)
- boardwalk
- tunnel under hovedvejen
- p-pladser
- bord-bænkesæt
- udsigtstårne
- madpakkehus
- vadested med formidling
- shelterplads
- historiske jernbanebroer





3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - Rekreative faciliteter



3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - fra forskønnelse til opfyldelse af flere formål

Miljø, grundvand, natur og biodiversitet:

- genåbnede, restaurerede vandløb med sten og gydegrus (2,5 km)
- brede faunapassager
- grundvandsbeskyttelse via permanent tinglysning
- ny lysåben natur til biodiversitet (90 ha), også permanent tinglysning
- naturpleje med hegning og læskure
- biodiversitetsskov med hugst-stop (15 ha)
- vådområder med N+P-reduktion
- paddeskrab, vandhuller til løvfrøer
- nye skov-lunde
- reolpløjning + udsåning af vilde blomster



3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - Natur og miljø



3. Resultatet – hvordan kom det til at se ud? - fra forskønnelse til opfyldelse af flere formål

Landskabelige hensyn:

Landskabelig indbasning af solceller, sikring af udsyn og åbne vidder, slørende beplantning af solcelleparcellerne, afstand og hensyn til naboer (storgård, jernbanebroer)

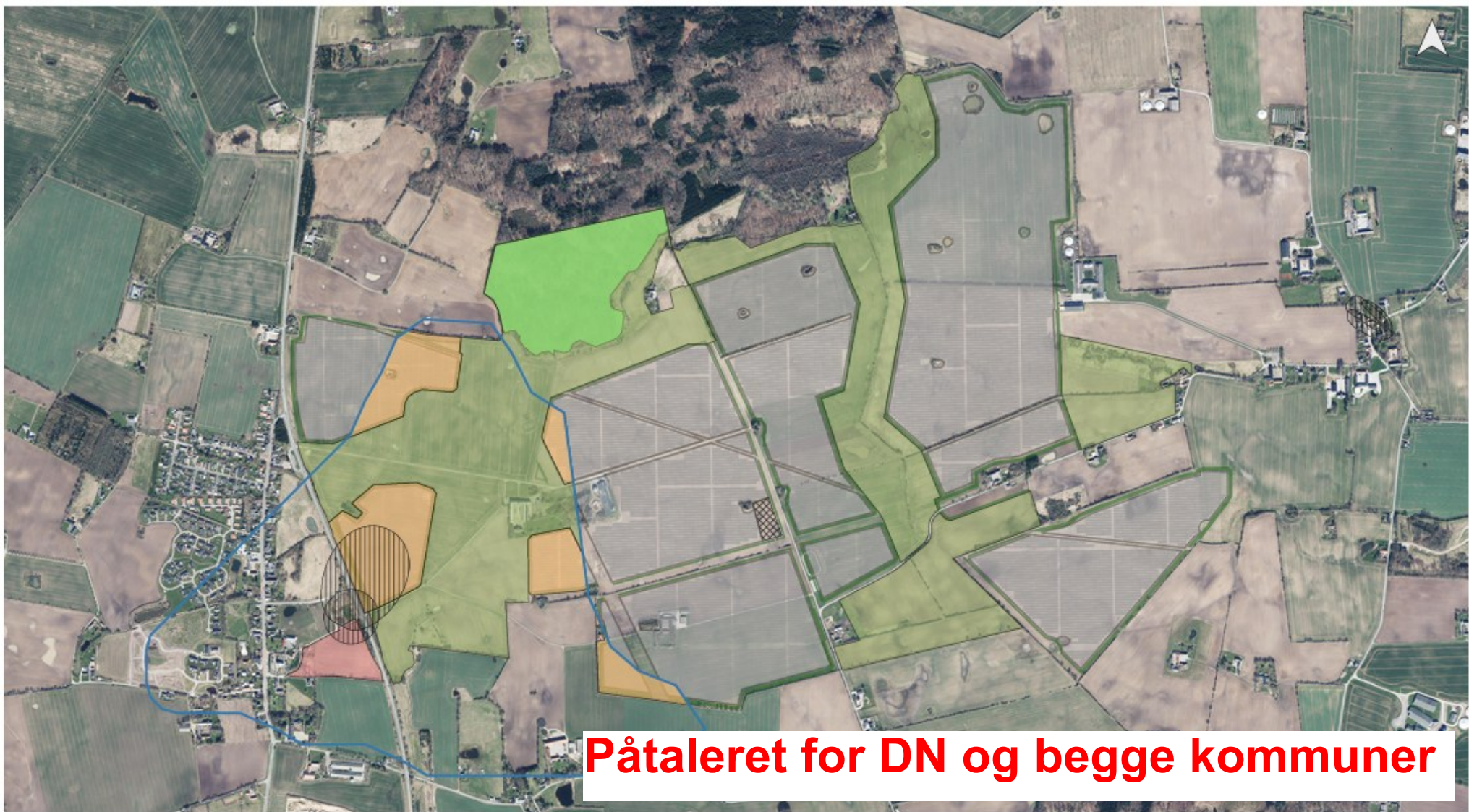
Rekreative faciliteter og

Gang- og cykelstier, tunnel under jernbane, udsigt fra madbakkehus, vedsted med fornuftig jernbane

Miljø

fau, biodiversitet, paddelse, vandhuller, skov-lunde, nugs-stop, biodiversitet, grundvand og reduktion,

” at give noget tilbage til lokalområdet ”
” at understøtte de øvrige indsatsområder i bæredygtighedsstrategien ”



Påtaleret for DN og begge kommuner

Viuf - Deklaration vedr. sikring af grundvand, natur og skov

Delområder for deklARATIONEN

Signaturforklaring

- Deklarationsareal Delområde: Grundvand og solceller
- Deklarationsareal Delområde: Grundvand, natur og skov
- Deklarationsareal Delområde: Grundvand

- Indvindingsopland til Viuf Vandværk
- Områder med solcellepaneler
- BNBO-områder
- Fredskovsareal i deklARATIONEN

4. Opsamling – læring og tips

- Søg mandat ved byrådet til at facilitere samarbejde mellem opstiller og lokalområde – de politiske rammer er en forudsætning
- Sørg for REEL inddragelse – det tager tid, men det er sparet senere og giver merværdi
- Inddrag mange faggrupper – og få multifunktionalitet
- Tinglysning, hvis muligt (sværere ved leje, men ikke umuligt)
- Ros fra DN's viceformand
- Vi havde en meget konstruktiv opstiller
– men vær bevidst om, at kommunen kan stille krav til dem
- Perspektivering til rejseholdets eksempelsamling og Niras' katalog













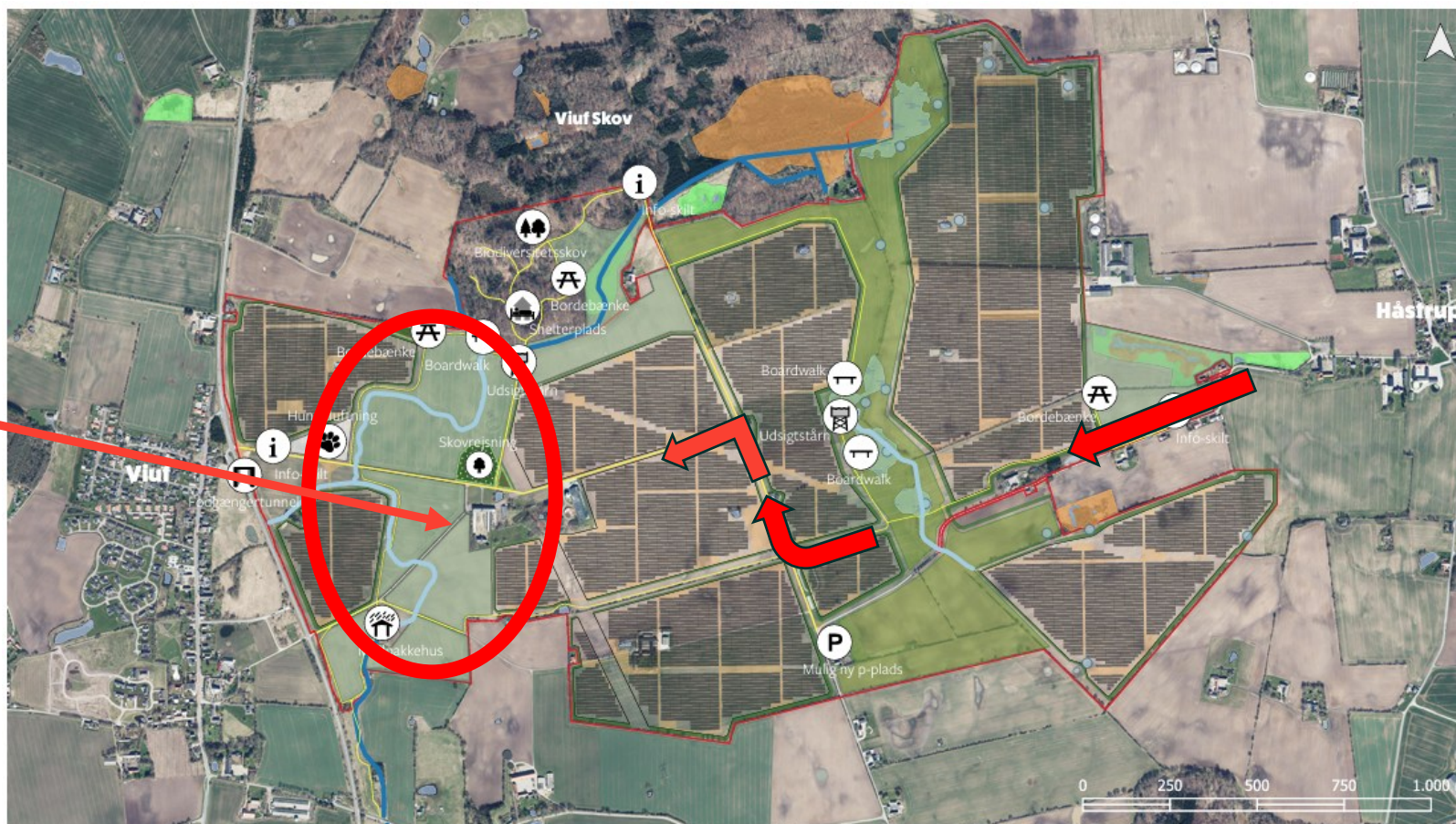






5. Kort over området - til gåturen

Vi går
tur i
dette
område



Solcelleanlæg ved Viuf og Håstrup Natur og rekreation

be

better energy JMP, 6. december 2023

Signaturforklaring

- 364 ha - Projektområde (lokalplan-område og skov-område)
- 218 ha - Solcellepaneler (248.000 MWh/år)
- 11 km - Nyt offentligt stiftorløb

Eksisterende §3-natur

- Eng
- Mose
- Sø
- Vandløb

Nye naturområder

- 49 ha - Ny lysåben natur med kvægræsning (hegninger)
- 41 ha - Fri succession, ny natur og faunapassage (uden hegn)
- 1 ha - skovrejsning
- 1.700 m - Genåbning af rørlagte vandløb
- Nye sammenhængende vådområder
- Nye vådområder (paddeskrab o.lign.)

Bussen
kommer
ind fra
øst-
siden

5. Kort over området

– gør det selv-vejledning: ‘Læg mærke til på gåturen’

- I får udleveret et turkort med ruten – hvad skal vi konkret lægge mærke til på gåturen?
- Kortet er en vejledning til egne observationer, så man er ‘selvhjulpen’ undervejs på turen
- Vi laver ikke officielle fælles-stop undervejs, fordi vi er for mange – men I er velkomne til at spørge undervejs (der er også et par andre kolleger fra Kolding Kommune)

5. Kort over Viuf-området

– gør det selv-
vejledning:
'Læg mærke til
på gåturen'

VE-rejseholdets temadag om
forskønnede tiltag i Kolding d.
4. juni 2026: Fra forskønnelse
til multifunktionalitet

